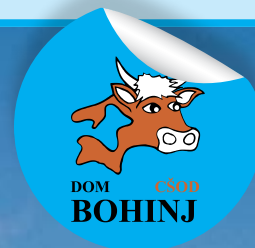

ŠOLA V NARAVI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI • Revija za spodbujanje in razvoj šole v naravi • Letnik II • Februar 2010

DOM BOHINJ

Bohinjsko jezero je največje stalno in naravno jezero v Sloveniji.

Foto: Majca Oder

DOM BOHINJ

Dom Bohinj leži ob najlepšem jezeru v Sloveniji.

Foto: Martin Kreč

Dom Bohinj leži ob Bohinjskem jezeru, na pol poti iz Ribčevega Laza v Ukanc. To je že osrednje območje Triglavskega narodnega parka.

S svojim delom smo pričeli leta 1996 v prostorih bivšega Mladinskega izobraževalnega centra, ki se ga še danes drži staro ime Mladinski dom. Na začetku smo izvajali programe, ki so bili podobni programom tabornikov z dodatkom naravoslovja. Poiskali smo specialiste predvsem med taborniki, kasneje pa tudi med drugimi športniki, ki so pokazali zanimanje za delo z otroki v naravi na drugačen način kot v šoli. Ko smo v svoje vrste začeli sprejemati strokovne kadre s področja športne vzgoje in naravoslovja, so se tudi programi začeli spreminjati in prilagajati učnim načrtom.

V domu Bohinj smo poleg naravoslovnega in športnega področja izrazili potrebo po vključitvi družboslovnega področja in z vključitvijo geografa v ekipo tudi odprli pot za družboslovje, ki je danes na strokoven način prisotno v vedno več enotah.

V programih je zelo izražena naravovarstvena nota, ki je pogojena že z lego doma v Triglavskem narodnem parku in neposredno bližino Bohinjskega jezera. Športne, naravoslovne in družboslovne teme se prepletajo na tem dragocenem prostoru in omogočajo učencem in dijakom tako spoznavanje zgodovine tega prostora kot ekoloških problemov sodobnega časa.

V program vključujemo ogled slapa Savice, korit Mostnice in doline Voj. Zanimiv je Planšarski muzej v Stari Fužini, kjer raziskujemo planšarstvo in sirarstvo. Stara Oplenova hiša v Studorju ter železniška postaja v Bohinjski Bistrici s prikazom gradnje tunela in bohinjske železnice v začetku 20. stoletja pa imata še poseben čar.

V toplejšem vremenu bolj oddaljene zanimivosti obiskujemo s kolesi in istočasno spoznavamo tehniko kolesarjenja v skupini. Spomladanski in jesenski meseci so primerni tudi za kanuizem. Kadar učenci veslajo po jezeru z velikimi kanuji, je potrebno uglasiti delo dvanajsterice, da lahko uspešno preveslajo 4- do 5-kilometrsko razdaljo. Veslanje pa izkoristimo tudi za naravoslovno globinsko raziskovanje jezera. Učenci so zelo ponosni, da so se naučili voditi kanu in uskladiti svoje veslo s celotno ekipo. Podobni občutki se porajajo tudi, ko premagajo 20-metrsko steno v naravnem plezalnem vrtcu Pod Skalco.

Pozimi se večina naših aktivnosti preusmeri na smučišče Smučarskega centra Vogel, kjer izvajamo program alpskega smučanja. V lepem vremenu nam to smučišče poleg vadbe tehnike smučanja ponuja še enkratni razgled na Triglav in okoliške vrhove, saj je smučišče kot razgledna terasa. Lokostrelstvo, orientacijski tek in ob ugodnih pogojih tudi hoja in tek na smučeh pa se odvijajo v bližini doma.

Dom Bohinj je zaradi svoje lege zelo zaželena destinacija tudi za razna športna društva, ki v času počitnic in vikendov v domu in okolici izvajajo svoje programe. V poletnem obdobju je možno tudi taborjenje na terasah pred domom.

V pripravi je projekt za obnovo doma Bohinj, v sklopu katerega v prihodnjem letu načrtujemo pridobitev projektne dokumentacije, v letu 2011 pa začetek obnove. Naše delo bo potem lažje, bivanje udeležencev naših programov pa prijetnejše.

Dušan Blažin, prof.

V NARAVO USMERJENA REFORMA ŠOLE

Zadnji otrok v gozdu: Rešimo naše otroke pred sindromom zmanjšane kontakta z naravo (Last Child in the Woods: Saving Our Children From Nature-Deficit Disorder) je mednarodna uspešnica Richarda Louva, ki je izšla leta 2005 v ZDA. V njej avtor opisuje, kako manjša izpostavljenost otrok naravi slabo vpliva tako na otroke kot na družbo. Louv se pri svojih razmišljanjih opira na mnogo različnih raziskav s celega sveta (v eni je omenjena celo Slovenija) ter na mnenja in izkušnje učiteljev, zdravnikov in staršev. V knjigi nam poleg kritike trenutnega stanja ponuja tudi mnogo idej, kaj lahko naredimo, in pozitivnih izkušenj, ki so jih posamezniki ali organizacije že imeli.

Foto: Monika Luskovec Matovski

Posledica njegove knjige je velika pozornost, ki jo je Louv usmeril na izginjajočo povezavo med otroki in naravo. Poleg tega je ta pozornost vzpodbudila različna gibanja, med drugim »Children & Nature Network« (Gibanje otroci in narava – www.childrenandnature.org), v okviru katere deluje tudi avtor knjige.

Poglavje Naravna reforma šole (Natural School Reform) je v drugem delu knjige, v katerem Louv daje ideje in z bralci deli pozitivne izkušnje ljudi, ki so se odločili ponovno povezati otroke in naravo.

Metode izobraževanja, ki temeljijo na okolju, se že dolgo uporabljajo. Moramo pa razlikovati med različnimi koncepti, ki vključujejo okolje. Louv pravi (str. 203): »Medtem ko se okoljska vzgoja osredotoča na to, kako naj pravilno živimo v današnjem svetu, se pri izkustvenem učenju učimo v naravnem okolju preko različnih čutov.«

Veliko podporo tistim, ki se trudijo za več poučevanja v naravi, je dal Howard Gardner, ki ga poznamo po teoriji o več inteligencah iz leta 1983. Leta 1999 je sedmim dodal še osmo

– inteligenco za naravo. Zaradi te in drugih teorij se je postopno začelo gibanje, ki ga lahko imenujemo naravna reforma šole. Čeprav je uvajanje teh sprememb počasno, je zelo potrebno.

V ZDA se podjetja z računalniškimi programi usmerjajo že na starše dvehletnih otrok in, še bolj kot pri nas, se v šolah (in tudi vrtcih) čuti pritisk eksternih oziroma standardiziranih preverjanj znanja. Louv kot nasprotje ameriški tekmovalnosti predstavi Finsko, za katero pravi, da gre njihov šolski sistem v drugo smer. Učenci začnejo šolo pri sedmih letih, nimajo posebnih programov za nadarjene, učitelji imajo bolj proste roke pri poteh, ki jih uporabljajo za doseganje ciljev, in verjamejo v korist igre pri pouku. Finska med drugim spodbuja poučevanje, ki temelji na naravnem okolju, in po besedah finskega ministra za socialo in zdravje »pri tem poudarek ni na informacijah, ampak na odnosu med otrokom in okoljem« (str. 205).

Louv verjame (str. 206), da je »poučevanje, ki temelji na naravnem okolju, prav gotovo lahko protistrup za sindrom zmanjšane kontakta z naravo. Osnovna ideja je, da damo pri izbiri učnega okolja prednost okolici šole, vključno z naravo.«

Foto: Mirjana J. Mori

Okrogla miza o izobraževanju in okolju je združenje, ki se trudi s spodbujanjem tistih oblik poučevanja, ki temeljijo na naravnem okolju. »Za bolj učinkovito učenje bi morali učitelji učence osvoboditi od učilnice,« (str. 206) menijo. V zadnjih desetih letih so sodelovali s 150 šolami, ki so v svoj program vključevale oblike dela, ki temeljijo na delu v naravi. Združenje je proučevalo, kako se je ta oblika dela obnesla pri eksternih standardiziranih testih znanja. Rezultati so osupljivi. Takšen način poučevanja ima pozitiven vpliv na znanje družboslovja, naravoslovja, jezikoslovja in matematike, pozitivno vpliva na dosežke pri standardiziranih testih znanja in učnem uspehu ter razvija sposobnosti pri reševanju problemov, kritičnem mišljenju in odločanju.

Nekaj primerov programov, ki so jih sodelujoče šole izvajale:

Na srednji šoli na Floridi so dijaki in profesorji pri pouku matematike, naravoslovnih predmetov, jezikoslovja in gospodarjenja uporabljali bližnjo reko ter pri delu sodelovali.

Učenci razredne stopnje v Kaliforniji so se o rastlinstvu in živalstvu učili ob šolski mlaki in na zelenjavnem vrtu ter v bližnjem zimskem vrtu in arboretumu.

V Koloradu so dijaki načrtovali in nadzorovali ureditev majhnega mestnega parka.

Na predmetni stopnji v Pensilvaniji učenci zbirajo podatke ob potoku v bližini šole. Na osnovi teh podatkov se pri matematiki učijo o ulomkih, odstotkih, statistiki, grafih itd. Njihov učitelj

pravi: »Ni si mi več treba izmišljevat nalog – učenci se jih sami spomnijo.«

V knjigi je navedenih mnogo podatkov o izboljšanih rezultatih pri testih, ki so jih dosegle šole s temi in podobnimi programi. V naravo usmerjeni programi pa imajo tudi dodatne pozitivne učinke – na eni izmed šol je število kazni v obliki pogovora z ravnateljem s 560 na leto v dveh letih padlo na 50. V teh dveh letih je šola namesto klasičnega pouka začela izvajati v okolje usmerjen program. Tudi število izostankov se je močno zmanjšalo.

Louv omeni tudi profesorico angleščine, ki je svoje dijake vodila na ekskurzije v gore High Sierras, kar je imelo na

učence velik vpliv. Sčasoma pa se je zavedla, da dijaki sploh niso poznali pokrajine v bližnji okolici. Pri izletu v gozd dokaj blizu šole je ugotovila, da 90 odstotkov učencev tam še ni bilo. Sedaj profesorica pri poučevanju izhaja iz lokalnega okolja in avtorjev.

Novi pristopi pri poučevanju so pogosto plod idej in zagnanosti posameznikov – ravnateljev, učiteljev, staršev ali prostovoljcev. Pogosto se trud posameznika s časom razširi in stvari se začnejo premikati. Ravnatelj neke osnovne šole v Kaliforniji je predlagal, da bi šola »posvojila« bližnji kanjon. Skupine učencev, učiteljev in staršev so v kanjonu počistile smeti, izpulile tujerodne invazivne rastline in zasadile samonikle, ki so jih učenci vzgojili v šoli. V tem okolju so se učenci med delom in po njem učili o tem, kako narava deluje.

Louv svetuje (str. 222): »Namesto da čakamo na preobrat v proračunu za šolstvo, bi se lahko kmetijska združenja, krajski parki, okoljska združenja, zatočišča ptic in podobne organizacije povezale in najele ljudi, ki bi ... pomagali učiteljem naučiti se, kako okolico šole ter bližnje parke, gozdove, polja ali soteske vključiti v pouk kot bistven element poučevanja.«

Živa Pečavar, prof.

Louv, R. (2008). *Last Child in the Woods: Saving Our Children from Nature-Deficit Disorder*. Chapel Hill, North Carolina: Algonquin Books.

ČISTI IZVIRI POD TRIGLAVOM

Interdisciplinarnost kot igra: zgodovina, naravoslovje, vpliv na okolje, fizika, izkoriščanje narave, tehnika, ročne spretnosti, skupinsko delo, življenje nekoč in danes

Foto: Matjaž Žmitek

Voda še za v čevelj ni dobra. Kdor si je izmislil ta pregovor, zagotovo ne pozna bistrih bohinjskih potokov, slapov, razpenjenih brzic, zrcalne gladine našega jezera. Da pa voda za v čevelj res ni dobra, hitro spoznajo učenci, ki pogosto pridejo v Bohinj v obutvi, bolj primerni za promenado po nakupovalnem centru. Pri nas ima dež mlade. Zato lahko vodo raziskujemo v bližnji in daljni okolici doma.

Ali je jezerska voda pitna? Kaj pa tista iz potoka? Zakaj v hudourniških strugah vodi postavljajo stopničaste pregrade? Ali se da ujeti energijo tekoče vode in jo usmeriti tako, da nam bo koristila? Najbrž je podobno pri otrocih. Kadar nam uspe uloviti njihovo energijo in jo pravilno usmeriti, se generatorji zavrtijo, iskre preskakujejo in akumulatorji se polnijo.

Z učenci šestega razreda osnovne šole Franceta Bevka iz Tolmina se odpravljamo proti hidroelektrarni Savica. Koliko bomo hodili? Kdaj bomo nazaj? Velikost jezera že poznajo. Glede na lego doma in hidroelektrarne sami hitro izračunajo razdaljo poti. Ker poznajo hitrost hoje, najbolj spretni izračunajo tudi,

koliko časa bo to trajalo. Torej se s prejšnjimi vprašanji ne ubadamo nič več. Pot vodi ob jezeru, preko hudourniških strug do vojaškega pokopališča iz prve svetovne vojne.

Pogovor z učenci lepo steče. Veliko vedo. Ker živijo na območju, kjer je divjala soška fronta, si drznem pogovarjati se z njimi tudi o tem, kljub temu da prve svetovne vojne nimajo v učnem načrtu. Prvotna hidroelektrarna je namreč služila potrebam avstro-ogrske vojske.

Nadaljujemo čez most nad turkiznim tolmunom Savice. Povsem v bližini elektrarne se pogovarjamo o tem, ali so HE naravi prijazne ali niso. Preseneti me odgovor, da voda iz hidroelektrarne ni več čisto v redu.

Nezaupanje do elektrarne verjetno izvira iz nezadovoljstva nekaterih prebivalcev ob Soči. Mnogim namreč ni všeč, da so z zajezitvami povsem spremenili značaj reke. No, pa se ob elektrarni prepričamo o tem, da turbina vode prav nič ne onesnaži. Peltonova turbina, ki je razstavljena pred elektrarno, je izhodišče za pogovor o tem, kaj se dogaja tam notri, od koder prihajajo čudni tresljaji in brnenje. Navihane izjave, da turbina poganja vodo, da je to katapult za obmetavanje z jajci, bi nas

Foto: Matjaž Žmitek

lahko zapeljale v sumljivo smer, zato raje primerjamo delovanje dinama na kolesu z delovanjem turbine in generatorja.

Tokrat v elektrarno ne moremo, saj zaposleni nimajo več toliko časa za obiskovalce kot včasih. Pa tudi sicer notranjost moderne hidroelektrarne za otroke ni pretirano zanimiva. Zato jih vprašam, če so pripravljeni, da skupaj pred našim domom postavimo svojo hidroelektrarno. Eden izmed učencev v lepem »tminskem« narečju izrazi dvom v uspeh našega »projekta«.

Foto: Matjaž Žmitek

Ko se vrnemo v dom, sprva nekoliko začudeno opazujejo odpadni material, iz katerega naj bi nastala elektrarno. Ko pa pričnejo privijati krilate matice, ko pritrdijo prve pokrovčke na prej obdelan kos stiropora, se delovna morala dvigne. Za gred uporabimo odsluženo puščico, za generator kolesarski dinamo, za prenos vrtenja pa elastiko za »gumitvist«. Nosilce turbine in generatorja zabijemo v tla ob koritu pred domom.

Foto: Matjaž Žmitek

Učenci vedo, da ima voda pri koritu približno petdeset metrov padca, saj so videli vodno zajetje med orientacijskim tekom na pobočju nad domom. Da se bo vodi še bolj mudilo iz cevi, privijemo nastavek, ki bo vodni curek zožil in pravilno usmeril na našo turbino. Porabnik električne energije bo čelna svetilka, ki je povezana z dinamom.

Foto: Matjaž Žmitek

Vodo spustimo na lopatice vodnega kolesa, jermen nekoliko nerodno poganja generator. »Goriiiiiii!« Učenec, ki je izražal dvom v naš uspeh, najbolj glasno izraža zadovoljstvo. Sledi presenečenje. Nekateri učenci niso povsem zadovoljni z delovanjem elektrarne. »Kaj če bi elastiko prepolovili, da bi bila bolj napeta in potem ne bi tako opletala,« predlaga deklica, ki je prej le tiho opazovala dogajanje. Zatem spremenimo še kot vodnega curka. Sledijo tudi neuresničljive ideje. Ampak generator se vrti, voda škropi po turbini, pa tudi po nas.

Foto: Matjaž Žmitek

Čelna svetilka sveti, deklica, ki jo ima na glavi, ima usta do ušes. Energija se pretaka v pravo smer.

Čutim, da smo tokrat z mladimi Tolminci in Tolminkami polnili tudi moje baterije.

Matjaž Žmitek

STOPNICE

V Bohinju pozimi veliko smučamo, deskamo in tečemo na smučeh. Poleg tega pa izvajamo tudi različne naravoslovne in družboslovne vsebine. Te so pozimi prilagojene, bolj zabavne in sproščujoče ter časovno krajše. Njihov namen je pridobivanje znanja ter hkrati tudi zabavno preživljanje časa ob različnih igrah. Upoštevati je potrebno, da so otroci precejšen del dneva na snegu in da so zlasti tisti, ki so kondicijsko slabše pripravljeni, že precej utrujeni.

Ena od iger, ki jo uporabljamo pri družboslovnih vsebinah, so Stopničke. Pri učencih z ustreznim predznanjem (geografsko-zgodovinske značilnosti Alp) jo uporabljamo kot metodo za pridobivanje novega znanja, pri drugih pa kot metodo ponavljanja in preverjanja. Pri slednjih je potrebna pred izvedbo osvojitve novih vsebin. Stopničke se izvajajo naslednji dan ali kasneje.

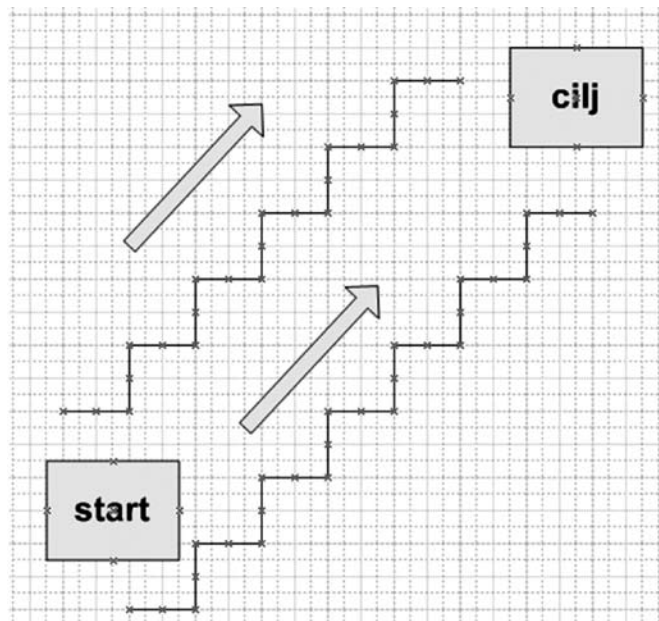
Način izvedbe:

Učence razdelimo v dve ekipi. Vsaka ekipa izbere člana, ki se bo vzpenjal po stopnicah, in svojega kapetana. Le-ta komunicira z učiteljem, ki vodi igro. Vsak odgovor kapetana je dokončen, zato se pred tem vedno posvetuje s svojo ekipo. Učitelj ne sme dovoliti, da v igri sodeluje le kapetan ekipe. V primeru večjega števila otrok v skupini lahko učence razdelimo tudi v več kot dve ekipi.

Foto: Boštjan Gradišar

Učitelj izbere prostor, kjer bo igra potekala (stopnice, ki se v prostem času naredijo v snegu; stopnice, narisane z barvno kredo na tleh; polja, narejena v snegu; stopnišče v domu in podobno). Člana, ki sta določena za vzpenjanje po stopnicah, se postavita na prvo stopnico. Učitelj da listke z vprašanji v vrečo, da se njihova vsebina ne vidi. Kapetana izmenoma vlečeta listke z vprašanji. Po posvetovanju z ekipo učitelju podata odgovor. Za vsak pravičen odgovor se vzpenjalec dvigne za stopničko višje. Če je odgovor napačen, lahko na vprašanje odgovarja nasprotna ekipa. Pravilen odgovor tudi v tem primeru pomeni vzpon za eno stopničko. Vsak kapetan izvleče 15 vprašanj. Ekipa, ki se na koncu vzpne višje, zmagaja.

Primeri vprašanj:

vprašanje številka 1		
Navedite tri naselja v Bohinju!		
Rib__ L__	S__ Fu__	Boh__ B__

vprašanje številka 2		
Če se peljete iz Bohinja po glavni cesti proti severu, pridete do?		
Kopra	Bleda	Kamnika

vprašanje številka 3		
Največje smučišče v Bohinju je?		
Krvavec	Kobla	Vogel

Boštjan Gradišar, prof.

Foto: Boštjan Gradišar

UČNA POT BOHINJSKO JEZERO

Boštjan Gradišar in Marija Zupanc, učiteljka v domu Bohinj, sva sodelovala pri nastanku vodnika Bohinjsko jezero. Izdelala sva sprehajalno učno pot okoli Bohinjskega jezera. Sodelovala sva z Lokalno turistično agencijo Bohinj in Nacionalnim inštitutom za biologijo. Vodnik je zelo uporaben tako za šolske skupine kot tudi za turiste. Pripravljajo tudi prevod v angleškem jeziku. Vodnik zajema trinajst točk okoli Bohinjskega jezera.

Pot lahko pričnemo na katerikoli točki, smer poti ni pomembna. Prva točka opisuje steno Komarče in slap Savica,

druga točka se nahaja na melišču pod Pršivcem in nam predstavi tamkajšnje rastlinstvo. Tretja točka nas popelje k hudourniški strugi Govica in nam predstavi kraški bruhalnik, ki je buril duhove že za časa Valvazorja. Na četrti točki nas čakajo palčki in vile v pravljicnem gozdu na Beljavi. Že nas pot pripelje čez zaraščene pašnike, kjer poleti prav prijetno diši po gozdnih jagodah in tudi drugih zelišč ne manjka. Če imamo čas in če nam je vreme naklonjeno, si privoščimo kopel v Fužinarskem zalivu. Skozi prijeten bukov gozd nas pot pripelje do cerkvice svetega Janeza Krstnika, kjer si napolnimo dušo ob slikoviti arhitekturi in freskah. Ob južni obali jezera nas pozdravi še ljubka cerkva sv. Duha. Že smo ob glavnem pritoku jezera, smaragdno zeleni Savici. Ukanc v koncu Bohinjskega jezera

vsako leto v septembru privabi planšarje in njihovo živino z vseh bohinjskih planin. Tu je že z odprtjem bohinjske železnice zacvetel turizem, ki pa sedaj žal veni. Vidni so še ostanki prve svetovne vojne, predvsem pokopališče, najdemo pa tudi ostanke ledeniškega delovanja.

Upam, da vam bo pot všeč in se boste v čudovitem okolju sprostili, se naužili lepote in tudi kaj novega naučili.

Marija Zupanc, prof.

1. Razgledna točka na lovski poti: Komarča in slap Savica	8. Cerkev sv. Duha
2. Melišča pod Pršivcem: melišča in rastlinstvo na njih	9. Savica: življenje v in ob njej
3. Na jami: vršaji in živalstvo na njih	10. Ukanc: planšarstvo v Bohinju
4. Pravljicni gozd na Beljavi	11. Hotel Zlatorog: turizem v Bohinju
5. Pašniki na severni strani jezera: rastlinstvo na pašnikih	12. Pokopališče iz prve svetovne vojne v Ukancu: prva svetovna vojna v Bohinju
6. Fužinarski zaliv: rekreacija na območju Bohinjskega jezera	13. Ukanc: ledeniški relief
7. Cerkev sv. Janeza Krstnika	

IZMENJAVA DOBRE PRAKSE V VELIKI BRITANIJI

Projekt »Prvih deset« – Deset srečnežev, učiteljev iz različnih domov CŠOD-ja, se je udeležilo desetdnevnega izobraževanja v centrih FSC-ja v Veliki Britaniji.

Foto: Maja Klemenč

pristop zahteva že neko predznanje o okolju, učenec se poigra s postavljanjem hipotez, z meritvami na terenu pa hipotezo potrdi ali ovrže; znanstveni pristop (slika 3) pa zajema številna vprašanja o nekem problemu, ki ga želi učenec rešiti, kot tudi širše znanje o dani problematiki (intervjuji, članki, ankete, igre vlog ...). Z meritvami na terenu skuša najti odgovore na čim več postavljenih vprašanj.

Odkrivalni pristop smo uporabili pri spoznavanju lokalnega kraja (s polaroidno kamero smo iskali lepe in manj lepe strani vasi Slapton). Izkustveni pristop nam je služil kot vodilo pri določanju pionirskih rastlinskih vrst (vpliv slane morske vode) od morske obale do jezera Slapton Ley. Znanstveni pristop pa smo si izbrali pri dokazovanju stopnje onesnaženosti lokalnega potoka.

Slapton, Devon, skrajni jugozahodni del Anglije. Julij 1996. leta. Vas Slapton je središče nacionalnega parka (slika 1). V tej lepi starodavni vasi tik ob Atlantskem oceanu se nahaja eden od centrov FSC-ja (Field Studies Centre) za okoljsko poučevanje (Environmental Education Centres). Sedem dni, kolikor smo jih v tem centru preživeli, je minilo, kot bi trenil, saj je dan trajal kar 12 delovnih ur skupaj: od devetih dopoldan do devetih zvečer. Razlogi našega obiska so bili spoznati nove načine poučevanja in učenja o zakonih narave, pridobitev novih izkušenj v praktičnem delu z učenci, opazovanje in učenje o problemih lokalnih habitotov, pridobiti nove ideje za delo v centrih CŠOD-ja.

Sprejela sta nas in nas ves teden vodila skozi delo učitelja Helen Springall in Andy Nisbet. Po uvodnem spoznavanju kraja sta nas povedla v svet nevarnosti in tveganj, ki je pri izvajanju terenskega dela zelo pomemben. Velik poudarek na to temo je bila takrat za nas velika novost. Tako smo pri vsaki nadaljnji nalogi vključili tudi ocenitev nevarnosti in tveganj za poškodbe. Nadaljnje dneve izobraževanja smo posvetili spoznavanju treh različnih pristopov k terenskem delu: odkrivalni pristop (slika 2) vključuje učenčev željo po opazovanju, odkrivanju zanimivosti, njegovo domišljijo pri spoznavanju okolja, v katerem se trenutno nahaja; izkustveni

Foto: Martin Kreč

Uspešen teden smo zaključili z obširno diskusijo o našem delu in o novih idejah za prihodnost. Diskusijo sta vodila oba tamkajšnja učitelja, Helen in Andy, priključil pa se jima je tudi takratni generalni direktor gospod Tony Thomas. Novo znanje in ideje, ki smo jih pridobili na tem izobraževanju, smo združili v priročnik za učitelje CŠOD-ja.

Ksenija Juntez, prof.

BOŠTJAN GRADIŠAR

Foto

Boštjan je v CŠOD že skoraj deset let. V tem času je, tako pravi sam, spoznal, da šola v naravi predstavlja številne možnosti, kako učencem in dijakom predstaviti vsebine na drugačen način, bolj umirjeno, doživeto, preko pestre palete različnih metod, bolj človeško in raznovrstno. Preden je prišel v CŠOD, je bil zaposlen v Ljubljani na Gimnaziji Ledina in na Inštitutu za geografijo.

Boštjan se v prostem času ukvarja z zelo različnimi dejavnostmi. Njegova največja strast so potovanja. Prepotoval je že precejšen del sveta, še posebno pa je ponosen na to, da potovanja vedno sam organizira. Pravi, da je bilo včasih to precej zapleteno, danes, v času interneta, pa je to precej lažje. Svoja potovanja rad predstavlja preko potopisnih predavanj, tudi v službi, kjer mu poleg učencev in dijakov radi prisluhnejo tudi sodelavci. Posebno navdušen je nad ZDA, predvsem zaradi možnosti, ki jih v naravnem in družbenem smislu dežela ponuja, pa tudi zaradi avtomobilov, ki so prav tako ena izmed njegovih strasti. Vedno rad pripomni: »Američani se pa znajo voziti.«

Poleti poleg tega, da potuje, zelo rad kolesari, pozimi pa se ukvarja z alpskim smučanjem, ki ga v Bohinju izvaja tudi v okviru šole v naravi.

Boštjan je poleg vsega še pripadnik prostovoljne pogodbene rezerve v Slovenski vojski, na kar je še posebno ponosen. Pred

kratkim je pogodbo podaljšal še za nadaljnja tri leta. Je pripadnik 460. artilerijskega bataljona v Postojni.

Lani spomladi se je tudi poročil, in to, kot se za pripadnika Slovenske vojske spodobi, v vojaški uniformi, jeseni pa sta z ženo Edito dobila hčerko Piko. Življenje mu je tako spet namenilo nove izzive, katerih se iskreno veseli.

Boštjan je vedno v iskanju novega, zato vsi, ki ga poznamo, verjamemo, da mu novih izzivov ne bo nikoli zmanjkalo.

Tina Grm, prof.

Za kratek čas

Kakšna sreča! Pri vlečnici ni nobene vrste.

POZNATE ZNAKE NA SMUČIŠČIH?

Foto: Martin Kreč

EKO-PAKET V DOMU MEDVED

V domu Medved na Medvedjem Brdu se že več let trudimo seznaniti učence o odgovornem ravnanju z naravo in okoljem, v katerem prebivajo. V letošnjem letu v okviru projekta Ekošola izvajamo različne tovrstne dejavnosti. Ena izmed njih je tudi sodelovanje v projektu Eko-paket, katerega glavni namen je ozaveščanje mladih o pomenu odgovornega ravnanja z odpadno kartonsko embalažo za živila. Učence v okviru različnih dejavnosti seznanjamo o ustreznem zlaganju, zbiranju in odlaganju odpadne kartonske embalaže v ustrezne zabojnike na ekoloških otokih. Seznanimo jih tudi s sestavo take embalaže in možnostjo nadaljnega recikliranja ali uporabe pri izdelavi različnih izdelkov.

Mojca Rudolf, prof.

Razpis poletnih aktivnih počitnic

CŠOD bo prvi teden v marcu objavil razpis za poletne aktivne počitnice v domovih CŠOD.

Takrat bomo tudi začeli zbirati prijave.